

Julehandlens betydning for detailhandlen

Af Michael Drescher og Søren Kühl Andersen

Julehandlen er i fuld gang, og for flere brancher er julehandlen den vigtigste periode i løbet af året. Inden for detailhandel med spil og legetøj udgør salget i december eksempelvis mere end en femtedel af den årlige omsætning.

Denne analyse belyser, hvilke brancher i detailhandlen julehandlen er særlig vigtig for. I den forbindelse analyseres også udviklingen i julehandlens betydning for disse brancher.

Analysen viser:

- I *detailhandel med spil og legetøj, detailhandel med køkkenudstyr, glas, porcelæn, bestik, vaser, lysestager mv.* samt *detailhandel med bøger* udgjorde omsætningen i december mere end en femtedel af omsætningen i 2014.
- I detailhandlen var der i 2014 syv brancher, hvor omsætningen i december udgjorde 17 pct. eller derover af den årlige omsætning. Dette er mere end dobbelt så meget som en "gennemsnitsmåned", hvor salget vil udgøre godt 8 pct. Udover de ovennævnte brancher var det bl.a. *detailhandel med drikkevarer* samt *detailhandel med ure, smykker og guld- og sølvvarer*.
- Omsætningen blev mere end fordoblet i december i forhold til oktober i de syv brancher, hvor julehandlen udgjorde den højeste andel af omsætningen i 2014. Den største stigning var inden for *detailhandel med køkkenudstyr, glas, porcelæn, bestik, vaser, lysestager mv.*, hvor omsætningen blev tredoblet fra oktober til december 2014.
- Sammenlignet med 2000 er julehandlen ikke blevet mere eller mindre vigtig for detailhandlen under ét. Således udgjorde omsætningen i december ca. 10 pct. af den årlige omsætning i både 2000 og 2014.

Julehandlen den vigtigste periode i løbet af året for flere brancher

For en række af detailhandlens brancher er julemåneden den vigtigste periode i løbet af året.¹

Inden for *detailhandel med spil og legetøj, detailhandel med køkkenudstyr, glas, porcelæn, bestik, vaser, lysstager mv.* samt *detailhandel med bøger* udgjorde handlen i december mere end en femtedel af den årlige omsætning i 2014.²

Også inden for *detailhandel med musik- og videooptagelser, detailhandel med ure, smykker og guld- og sølvvarer, detailhandel med drikkevarer* samt *lædervareforretninger* udgjorde omsætningen i december en forholdsvis stor del af den årlige omsætning i 2014.³ I disse fire brancher stod julehandlen for 17-18 pct. af omsætningen i 2014.

Hvis omsætningen var jævnt fordelt henover året, ville omsætningen i december udgøre 8,3 pct. Der er således syv detailhandelsbrancher, hvor omsætningen i december udgjorde mere end dobbelt så meget som omsætningen i en "gennemsnitsmåned", jf. tabel 1. I den videre analyse i dette notat tages der udgangspunkt i disse syv brancher.

Omsætningen i detailhandlen var på lidt over 30 mia. kr. i december 2014⁴, hvoraf de syv brancher stod for knap 8 pct. af omsætningen. Brancherne stod således for en relativ lille andel af den samlede omsætning i december.

Tabel 1 De 20 detailbrancher, hvor omsætningen i december 2014 udgjorde den højeste andel af omsætningen i 2014

	Andel af den samlede detailomsætning i dec. 2014	Omsætning i dec. 2014 ifht. branchens samlede omsætning i 2014
	pct.	
Detailhandel med spil og legetøj	1,5	22,4
Detailhandel med køkkenudstyr, glas, porcelæn, bestik, vaser, lysstager mv.	2,1	22,1
Detailhandel med bøger	1,3	20,2
Detailhandel med musik- og videooptagelser	0,1	18,4
Detailhandel med ure, smykker og guld- og sølvvarer	1,5	18,2
Detailhandel med drikkevarer	0,7	17,4
Lædervareforretninger	0,4	17,0
Radio- og tv-forretninger	2,1	14,7
Forhandlere af musikinstrumenter	0,2	14,3
Forhandlere af gaveartikler og brugskunst	0,8	14,2
Detailhandel med kosmetikvarer og produkter til personlig pleje	2,2	13,9
Tøjforretninger	7,7	12,6
Slagter- og viktualieforretninger	0,7	12,5
Detailhandel med elektriske husholdningsapparater	3,4	12,5
Detailhandel med computere, ydre enheder og software	0,9	12,4
Forhandlere af sports- og campingudstyr	2,2	12,3
Boligtekstilforretninger	0,9	12,0
Fotoforretninger	0,2	11,8
Anden detailhandel fra ikke-specialiserede forretninger ¹	14,9	11,7
Anden detailhandel med fødevarer i specialforretninger	0,5	11,1

¹ Anden detailhandel fra ikke-specialiserede forretninger omfatter varehuse og stormagasiner.

¹ Julehandlen opgøres her på baggrund af december, som også omfatter salget efter julen, der ikke er relateret til julehandlen, men fx handlen i forbindelse med nytår. Omvendt kan en del af omsætningen i november også skyldes julehandlen, og dette indgår således ikke i opgørelsen af julehandlen i denne analyse.

² Dansk Erhverv udarbejdede i 2014 en analyse, der ligeledes viste, at *detailhandel med spil og legetøj, detailhandel med køkkenudstyr, glas, porcelæn, bestik, vaser, lysstager mv.* samt *detailhandel med bøger* var de brancher, hvor julehandlen i december 2013 udgjorde den største andel af den årlige omsætning i 2013. Du kan læse analysen fra Dansk Erhverv [her](#).

³ Det skal bemærkes, at omsætningen inden for *detailhandel med musik- og videooptagelser* generelt har været faldende gennem flere år, og omsætningen i 2014 var på et relativt lavt niveau. Niveaue er desuden faldet yderligere i 2015.

⁴ I flere brancher er der en betydelig nethandel, og flere af de traditionelle detailbrancher har væsentlig konkurrence fra de rene netbutikker. I forbindelse med at Danmarks Statistik offentliggør Detailomsætningsindekset for november 2015 d. 22. december 2015 offentliggøres for første gang også tal for det samlede omfang af nethandel i detailbranchen.

Også de store dagligvarebrancher har større omsætning i december, men julehandlens andel af den samlede omsætning i 2014 udgør en mindre andel end i ovennævnte brancher. I fx *supermarkeder* udgjorde december-salget knap 10 pct. af omsætningen i 2014, hvilket er lidt højere end en "gennemsnitsmåned". Til sammenligning udgjorde omsætningen i december for detailhandlen under ét godt 10 pct. af den samlede omsætning i 2014,

Der er også en række brancher, hvor der ikke er specielt travlt i julemåneden. Det er fx *forhandlere af lystbåde og udstyr hertil* samt *cykel- og knallertforretninger*, hvor salget i december udgjorde hhv. 4 og 5 pct. af omsætningen i 2014. Disse to brancher har omvendt generelt mere travlt i sommerhalvåret.

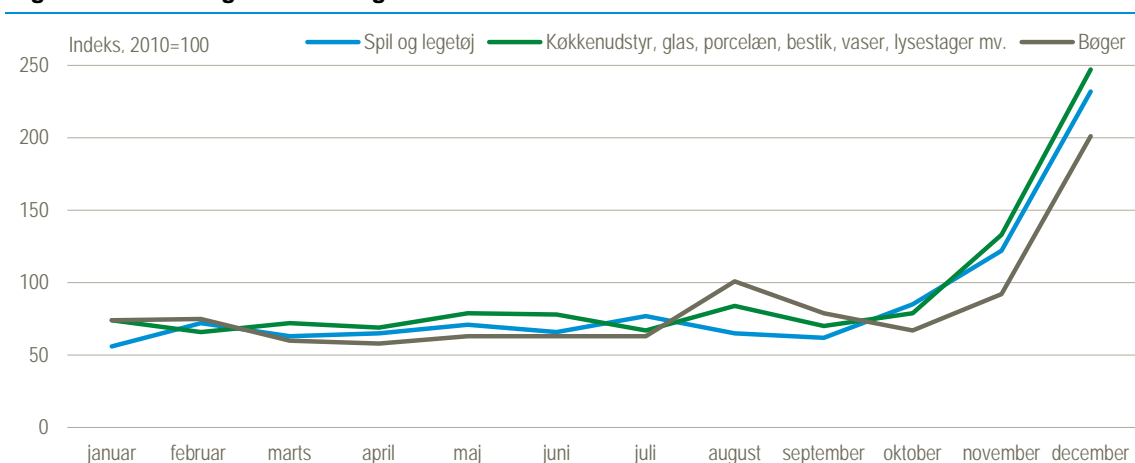
Omsætningen stiger markant i december

En anden måde at illustrere, hvor vigtig julehandlen er for nogle brancher, er ved at betragte omsætningen henover året.

Kigger man på de syv brancher, hvor julehandlen udgjorde den højeste andel af omsætningen i 2014, ses det, at omsætningen i december generelt steg markant i forhold til de foregående måneder.

I *detailhandel med køkkenudstyr, glas, porcelæn, bestik, vaser, lysestager mv.* var salget i december 2014 tre gange så høj som i oktober 2014, hvilket også var tilfældet for *detailhandel med bøger*. Også inden for *detailhandel med spil og legetøj* blev omsætningen næsten tredoblet i december sammenlignet med oktober.⁵

Figur 1 Omsætningen for udvalgte detailbrancher. 2014

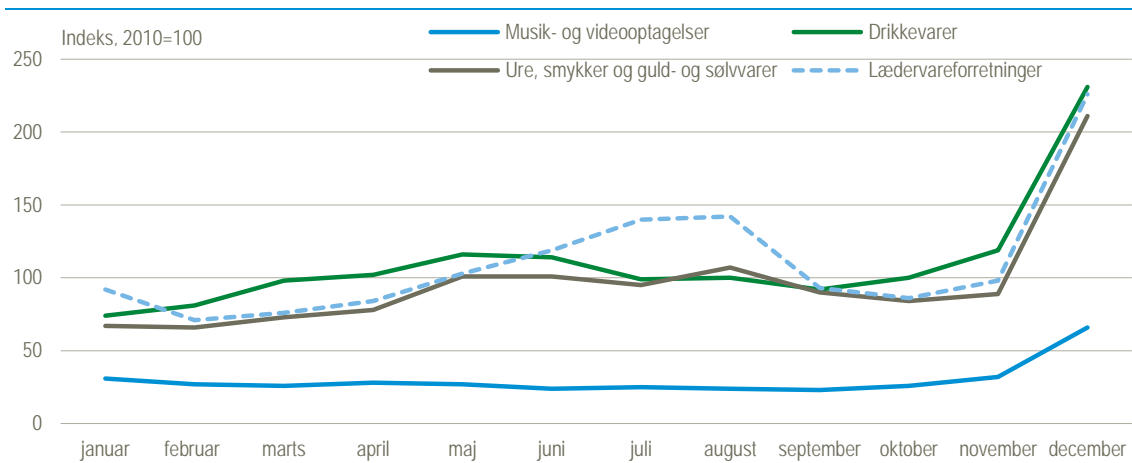


Anm.: Kategorien "Spil og legetøj" angiver her branchen *detailhandel med spil og legetøj* og inkluderer altså ikke salg af spil og legetøj i fx varehuse. For de øvrige kategorier gælder det også, at de angiver detailhandlen i en branche bestående af virksomheder, der primært sælger den pågældende varegruppe.

Også inden for *detailhandel med musik- og videooptagelser*, *detailhandel med drikkevarer*, *detailhandel med ure, smykker og guld- og sølvvarer* samt *lædervareforretninger* var omsætningen i december 2014 markant højere end i oktober 2014. I disse fire brancher var salget i december mere end dobbelt så høj som i oktober.

⁵ Når omsætningen i december sammenlignes med oktober og ikke november, skyldes det, at en del af omsætningen i november også kan omfatte julehandlen. For at få et indtryk af, hvor meget omsætningen i december stiger som følge af julehandlen, sammenlignes udviklingen derfor med oktober.

Figur 2 Omsætningen for udvalgte detailbrancher. 2014



Anm.: Samme anmærkning som i figur 1.

Julehandlen hverken mere eller mindre vigtig end i 2000

Set under ét er julemåneden hverken blevet mere eller mindre vigtig for detailhandlen end i 2000. Således udgjorde den samlede detailomsætning i december omkring 10 pct. af den årlige omsætning i både 2000 og 2014.

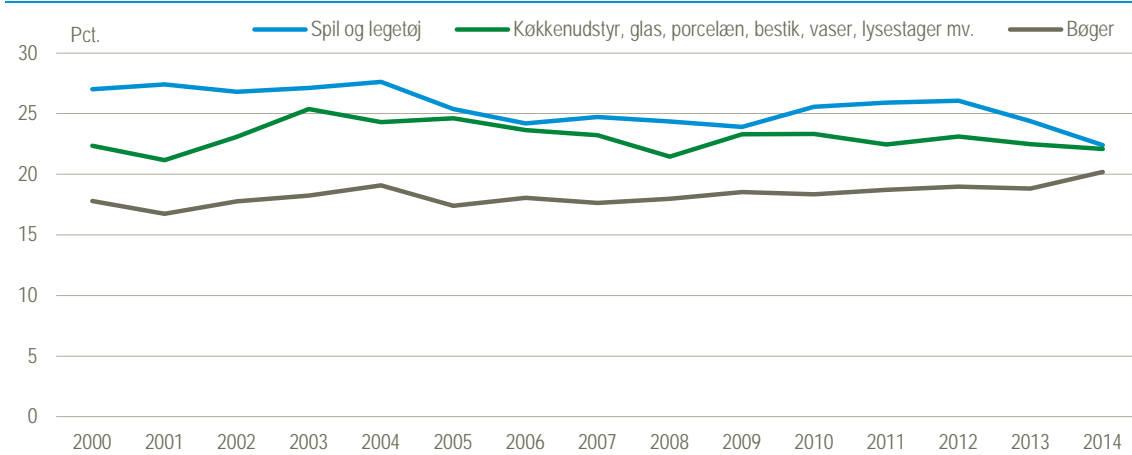
Blandt de syv brancher, hvor omsætningen i december udgjorde den højeste andel af omsætningen i 2014, ses et lignende billede. Med undtagelse af *detailhandel med spil og legetøj* samt *detailhandel med bøger* udgjorde julesalget i 2014 stort set den samme andel som i 2000, dog dækker denne udvikling over udsving i perioden, jf. figur 3 og 4.

For de fleste brancher har julehandlens andel af den årlige omsætning samtidigt været nogenlunde uændret under den økonomiske krise, som startede i 2008. Dog faldt julemånedens andel af den årlige omsætning fra 21 pct. i 2007 til 18 pct. i 2008 inden for *detailhandel med ure, smykker og guld- og sølvvarer*.

Inden for *detailhandel med spil og legetøj* udgør julehandlen en mindre andel end tidligere. Således er julehandlens andel af den årlige omsætning faldet med 5 procentpoint fra 2000 til at udgøre ca. 22 pct. i 2014.

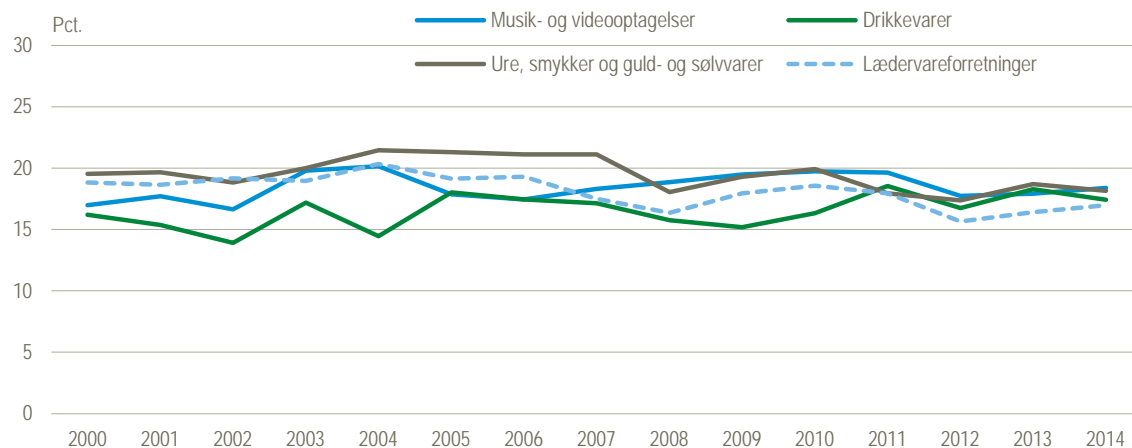
Omvendt er der en tendens til, at julehandlen tegner sig for en lidt større andel af den årlige omsætning end tidligere inden for *detailhandel med bøger*. I denne branche er julehandlens andel af den årlige omsætning vokset fra 18 pct. i 2000 til 20 pct. i 2014.

Figur 3 Omsætning i december som andel af årlig omsætning for udvalgte detailbrancher. 2000-2014



Anm.: Samme anmærkning som i figur 1.

Figur 4 Omsætning i december som andel af årlig omsætning for udvalgte detailbrancher. 2000-2014



Anm.: Samme anmærkning som i figur 1.

Også lidt mere travlt i december i andre lande

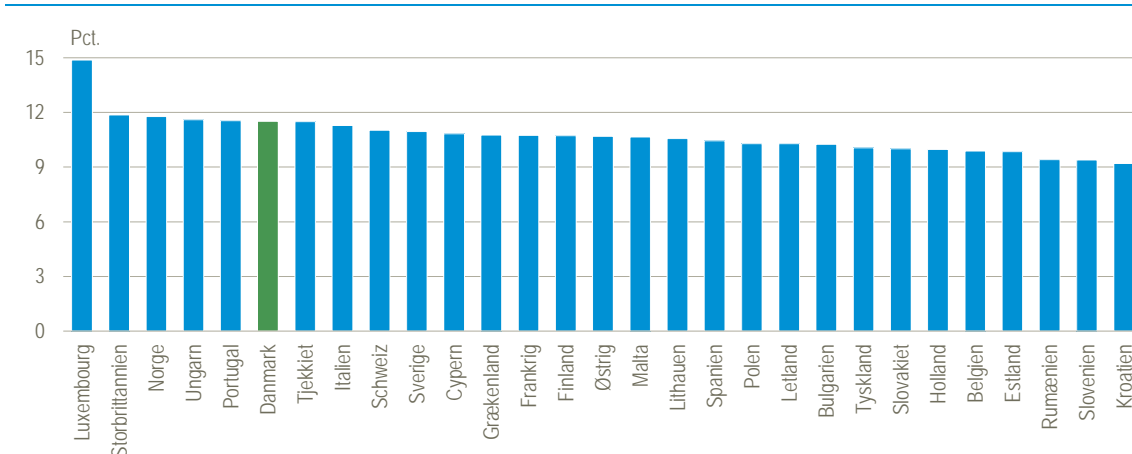
Som gennemgangen ovenfor viste, er det særligt brancher, der sælger såkaldte non-food produkter, som har juletravlt. Blandt de syv brancher, hvor salget i julemåneden udgjorde den højeste andel af omsætningen i 2014, var det således kun *detailhandel med drikkevarer*, der ikke omfattede non-food produkter.

Hvis man kigger i andre EU-lande samt Norge og Schweiz, er der også tendens til, at detailbrancher, som sælger non-food produkter, har lidt mere travlt i december end i en "normal" måned.

I ni lande (heriblandt Danmark, Norge og Storbritannien) stod julesalget for mere end 11 pct. af omsætningen i 2014 blandt de brancher, som sælger non-food produkter. I disse lande var omsætningen i december 2014 således omkring 3 procentpoint højere end i en "gennemsnitsmåned".

Der er også en række lande, hvor salget i december stort set svarer til en "normal" måned. I fx Kroatien, Rumænien og Slovenien udgjorde omsætningen i december omkring 9 pct. af den årlige omsætning blandt brancher, som sælger non-food produkter, jf. figur 5.

Figur 5 Detailomsætning i december som andel af årlig omsætning i 2014 i de forskellige EU-lande samt Norge og Schweiz



Anm.: Eurostat har ikke offentliggjort tal for Irland. Detailomsætningen omfatter her non-food produkter (dog undtaget brændstof).

Kilde: Eurostat.